

deeply implanted in psychology of mexican nation. IRP managed to create an image of true and unique bearer of these ideas; c) Populism and declaration of permanent revolutionary renovation through institutional means, strong party discipline together with the great flexibility of party policy skilfully adapting to the changing reality.

4. Long term domination of IRP on the Mexican political scene resulted in: a) interlacing of party and government structures, forming of certain bureaucratic caste characterized by conservatism and complacency; b) in existing situation it is IRP leadership who really chooses the next President; c) domination in policy leads to monopoly on the experience of state governing.

5. Mexico's example shows: multiparty system as important asset of democracy may coexist with legitimate and long-term domination of one political party. Basic guarantee of democracy in this case lies in Constitution of the country and political consciousness of society unaccepting any form of dictatorship.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІБЕРАЛІЗМ: ГЕНЕЗА, ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ

**В. Скиба, Н. Гриник, Т. Паньо (кафедра політології
НаУКМА)**

Розглядаючи процес становлення сучасного українського лібералізму, ми хотіли б, насамперед, акцентувати увагу на трьох головних аспектах: історико-політичному, соціально-психологічному та ідеологічному.

Історико-політичний аспект

У розвитку українського лібералізму доцільно виокремити чотири етапи.

1-й етап. Провісниками сучасного українського лібералізму були значною мірою учасники руху шістдесятників та Гельсінської спілки. В їхній дисидентській діяльності увиразнювались ідейно-світоглядні паростки лібералізму.

2-й етап. Власне процес лібералізації суспільства. Він був каталізований ще в стагнуючому тоталітарному режимі. Проявом цього став курс на, так звану, "перебудову".

3-й етап. Процес лібералізації швидко виходить з-під контролю тоталітарно-силових структур влади і набуває характеру всеохоплюючого і незворотного. Першим його проявом були істотні економічні зміни.

А саме: виникнення і ріст дрібного приватного підприємництва, прогресуючий розпад адміністративно-командної системи та конверсія ВПК. Логічним же завершенням став розпад СРСР і, як наслідок, поява нових суверенних держав.

4-й етап. Після зникнення СРСР у частині пост-тоталітарних держав, зокрема в Україні, почали поступово формуватись громадянські суспільства, які дають чи не найсприятливіший ґрунт для утвердження лібералізму. Одним із зовнішніх проявів є створення Ліберальної партії України.

Соціопсихологічний аспект вказує, що для функціонування ліберальних режимів необхідні певні зміни в масовій свідомості - замість постулату "дозволено те, що дозволено", притаманного тоталітаризму, почався перехід до імперативу "дозволено все, що не заборонено".

Але в реальному житті українського суспільства паралельно з тим постало явище несправжнього лібералізму, що керується постулатом "дозволено все, що не може бути покарано". Це явище було зумовлене як низьким рівнем політичної свідомості, так і відсутністю сформованої правової держави.

Ідеологічний аспект (з точки зору партійно-політичних рухів).

На даний момент ліберальна ідеологія в Україні все ще не сформована. ЛПУ, певне, не відповідає взятій на себе ролі творця ідеології. Задекларувавши в статуті класичні ідеали лібералізму, українські ліберали виявились неспроможні перетворити їх в сучасну партійну ідеологію.